

דאליזור

עלן לשבת קודש

בס"ד

דברי מחשבה והלכה, ומהנעשה בבתי הכנסת

נושא השבוע: כשרות (קד)

ההפטרה: "נחמו נחמו" (ישעיה מ)

לע"נ יוסף בן אליה וחממה ז"ל לבית גיאת
לע"נ משה בן זילפה ואליאס ז"ל לבית חיימי

י"ב אב תשע"ז 1181 (שנה כב')

פרשית ואתונן - שיבת נזומו

"לא תוסיפו על הדבר אשר אנכי מצוה אתכם ולא תגרעו ממנו לשמור את מצות ה' אלוהיכם... עיניכם הוראות את אשר עשה ה' בבעל פעור כי כל האיש אשר הלך אחריו בעל פעור השמידו ה' אלוהיך מקרבך" (ד, ב-ג)

יש אנשים שאינם חוטאים מתוך כוונה לעבור על ציווי ה' אלא הם הולכים שולל אחרי שיכלם המשלה אותם, כי באופן כזה אין הצווי חל.

אומרת התורה: "לא תוסיפו.. ולא תגרעו"- אין להוסיף או לגרוע ממצוות התורה לפני הנחיית השכל. "כי עיניכם הוראות את אשר עשה ה' בבעל פעור"- גם בענין בעל פעור לא נתכונו בני ישראל לסגוד לו שכן העבודה לבעל פעור היתה מעשה של בזיון ובכל זאת "השמידו ה' אלוהיך"- אע"פ שבשכלם הבינו שזה דרך בזיון ועשו כן נענשו, ללמד כי מצוות התורה אינן ניתנות לשינוי קל, אפילו כחוט השערה בשל סברות שכליות והגיון עצמי, אלא יש לעשות כפי שצויה אותנו ה', כי זהו "שכל" שאי אפשר למודדו בקנה מידה של שכל אנושי.

ה"ה בקיום כל מצוה ומצוה וק"ו במצוות הצניעות שהיא בבית עינה של כל אישה ובת יהודייה, אל לה להקל ראש ולומר מה זה כבר משנה אם אקל כאן או אנהג כך... נו, מה כבר יקרה?! לא ולא, עליכן לזכור כי הקב"ה שברא את כל הברואים יודע יותר טוב מכן מה מכשיל ופוגם, ולכן צריכות אתן שההלכה תהיה נר לרגליכן ותטווה לכן את הדרך הנכונה בה תלכנה.

"ואתם הדבקים בה' אלוהיכם וזייתם כולכם היום" (ד, ה)

אתם, הרוצים להיות דבקים בה' אלוהיכם, אולם יצר הרע מסיח את דעתכם ולבכם מעבודת השם, העיצה היעוצה לכן היא שתשיבו לו ותאמרו ש"חיים כולכם היום"- רק היום בלבד חיים אתם, שכן אין אדם יודע קיצו ולכן ברצונכם לעבוד את השם יתברך היום, וכך תאמרו לו גם מחר... ולא תיפלו בשרתו.

(מעיינה של תורה)

שמירה על עם ישראל בזכות הצניעות

(סיפר הרב יא. מרחוב וזנפולד 6 בני ברק)

השקפת היהדות

כשהייתי בחור למדתי בישיבה בעיר נתיבות. פעם כשנסעתי לישיבה ישבו בספסל לפני שתי נשים שלא היו מלובשות בצניעות, מיהרתי לברוח למושב האחורי כדי שלא אכשל חלילה באיסור "שמירת העיניים", שם נמנמתי מעט, והנה חלמתי כי מיהרו אומר לי שמתחת לכסא שלי- מונחת פצצה, התעוררתי בבהלה, והתכופפתי אל מתחת לכיסא, שם מצאתי שקית גדולה עם ענבים וקוביות... הצצתי לתוך השקית פנימה וזיהיתי בתוכה באופן ברור חומר נפץ. הודעתי לנהג, הנוסעים ירדו מיד, ובחסידי ה' כולם ניצלו. המשטרה מסרו אז"כ שהכמות של חומר הנפץ שהיתה שם, יכלה להעיק את האוטובוס על כל נוסעיו למרחק ר"ל!

הזמנים ע"פ לוח "אור החיים" של אופק תל אביב * **שעון קיץ** * סוף זמן ק"ש לשבוע הבעל"ט 8:40- 8:42

כניסת שבת: 7:16 יציאת שבת: 8:06 יציאת ש"ס ר"ת: 8:58

באשה ערוה וכו'.

[אמנם בגמרא בברכות מדובר לעניין קריאת שמע של הבעל מול השוק של אשתו, שיש בזה איסור ערוה. ויסוד הדין שאסור מן התורה לומר דברי קדושה כנגד ערוה מגולה שכתוב "ולא יראה בך ערות דבר" (דברים כג, יג-טו, גמ' סנהדרין מד, מה, סוטה ה). וחד"ל הוסיפו על איסור זה עוד דברים שכללו אותם בשם "ערוה" ואסור לקרוא כנגדם והם: טפח מגולה באשה, שוק מגולה, שיער מגולה וקול זמר שלה (גמ' שם ובבבא שו"ס הרמב"ם, הרא"ש, הרשב"א ועוד, ראה ס' לבוש מלכות עמ' 38-31 שסיים כל הג"ל ובגדיל תפארתך עמ' סב-סד).]

ופסק ה"שולחן ערוך" (אור"ח סי' עה ס"א) **"טפח מגולה באשה במקום שדרכה לכסותו אפילו היא אשתו אסור לקרוא קריאת שמע כנגדה"**

וודאי ש"שולחן ערוך" סובר ששוק באשה ערוה אלא שהוא כלול בטפח באשה ערוה לכן לא כתבו בפירוש (כן כתב פרי מגדים ס"ק א' ע"פ הרשב"א בבית יוסף). **ובן מוסכם בכל האחרונים** (פ"ק החיים ס"ק ו, משנה בדוכא ס"ק ז) חיי אדם.

אלא שטפח באשה ערוה אסור לעניין קריאת שמע מולה, אבל אסור לאשה לחשוף חלק מגופה אפילו פחות מטפח, אפילו כלשהוא וזה אסור מהתורה.

[כפי שמובא בגמרא בברכות (כד). שהבאנו בסעיף א' ופוסקים רבים אומרים שאין לאשה לגלות אף לא פחות מטפח מגופה].

וכן ביאר לבוש מלכות עמ' 40 ובגדיל תפארתך וכן כתבו הבן איש חי בסי' חוקי נשים פ"ו, הגר"א גוטמאלר בסי' מכתב מאלוה, וכן שו"ת אור לאור לגאון רבי בן זיון יצחק אבא שאול זצוק"ל ח"ב פ"ו הל' ק"ש הערה יא, שו"ת להורות נתן ח"ה קונטרס "מבעד למתק", ס' אור חני חומה לגר"מ גרוס ח"ה סי' כא על סע' א' בשו"ע שו"ת מנחת יצחק לגאון רבי יצחק יעקב ווייס זצ"ל מערכת המנחה ליקוטי תשובות סי' ה).

אם כן יש חובה גמורה על האשה לכסות את שוקי רגליה בכיסוי ואין לה היתר ללכת ללא כיסוי [ע"י חצאית או גרבים אטומות ולא שקופות].

ד. האם מועיל כיסוי שקוף לכיסוי הרגליים (שוקיים)??

הגמרא בברכות (כה): מביאה: אמר רבא ערוה בעששית אסור לקרוא קריאת שמע כנגדה... שכתוב בתורה "ולא יראה בך ערות דבר" (דברים כג, טו) וסוף סוף הערוה נראית ולכן אסור.

ומבאר רש"י: "עששית הינה מחיצת זכוכית או מחיצת קלף עור דק והיא נראית" **נמצא כי האברים הטעונים כיסוי והצנעה מכוסים בכיסוי שהבשר יכול להראות דרכו ואפילו באופן עמום, מ"מ נחשב הדבר כגילוי וכמו שהביא רש"י שם שאפילו קלף דק שרמת שקיפותו היא נמוכה ביותר נחשב כ"עששית" לעניין זה ואפילו שצבע הקלף הוא כצבע העור וכמעט שלא שייך להבחין במראה הגוף שמוסווה מאחורי צבע הקלף, אעפ"כ הרי זה נחשב כגילוי** (בגדיל תפארתך לגר"מ עסיס עמ' קט, לבוש מלכות עמ' 125).

וגם עששית- קרי הזכוכית האמורה מדובר בזכוכית של פעם שלא היו רואים בבירור שעשויה בצורה גסה ובכל זאת אסור (לבוש מלכות עמ' 125 שמוכיח כן מרש"י על החלום פ"א פסוק י' "חנני ה' כי כל לי עשקה כנעם עיני נפשי ונעני" ופירש רש"י "עשקה" כהתה, לבוש עששית, שאדם נותן זכוכית לנגד עיניו ללחלוח והמראה אינו ברור).

וכן הביאו הראשונים דין זה שהם: הרמב"ם (פ"ג מהל' ק"ש ס"טז) **הרי"ף** (מה). **והרא"ש** (פ"ג ס"א) **ועוד...**

וכן פסק "שולחן ערוך" להלכה (אור"ח סי' עה פ"ה) **שדין ערוה שמכוסה בעששית הינו כדין ערוה גלויה.**

ומבאר משנה ברורה לגאון "החפץ חיים" (ס"ק כה) **עששית היא של זכוכית או בגד דק שקוף עד שנראית הערוה. וכן פסקו דין זה כל האחרונים: כ"פ החיים** (סי' עה ס"ק לח) **שו"ע הרב** רבינו זלמן (ס"ק ח) **חיי אדם** (כלל ד אות ג) **בן איש חי** (פרשת בא אות ו) **הליכות שלמה לגר"י שלמה זלמן אורבך** (פ"כ אות יב) **שו"ת באר משה לגר"מ פיינשטיין** (ח"ג סי' קנ"ד וח"ד סי' קמז) **שו"ת אז נדברו** (לגר"י זלצנר סי' לה וח"א סי' נא) **שו"ת יב"א** **אומר ח"א** סי' ז וח"ו סי' י בוש"ת **יח"ד** **ח"ד** סי' ז **שו"ת** משנה הלכות (ח"א סי' נו), **עוד רבנים גדולים ועצומים.**

מסקנה: דין שוק אשה יש לו דין ערוה שחובה לכסותו בכיסוי אטום ולא שקוף.

ולכן אסור לנשים ללכת עם גרבים שקופות או חצי שקופות ששוקם נראה, וכל שכן שאסור ללכת ללא כיסוי כלל לשוקיים.

אסור ללכת בחצאית גבולית שבכל תנועה קלה נחשפות הברכיים וקל וחומר שהחצאית מעל הברך אפילו שיש גרביים אטומות.

"כל המציל נפש אחת מישראל כאילו הציל עולם מלא".

דרושה תרומת כליה בדחפויות לחולה כליות (דיאליזה) לפנות לפל': 050-4121964

חנות באשדוד שמוכנה למכור שמלות וחצאיות ארוכות עד הקרסול [מקסי] נפרסם אותה לתועלת הציבור וכן הדין לעניין גרבי נשים בעובי 100 דנייר לא בצבע העור יפנו לטלפון 08-8644452 כמו כן דרוש לנו מידע לעניין היכן ניתן להשיג.

בעיתונות פורסם שבחזר ישיבה גילה את הפצצה, אולם כמובן שלא סיפר את הסיפור במלואו, בזכות מה גיליתי זאת...

כשהגעתי לנתיבות עוד לפני שנכנסתי לישיבה הלכתי מרוב התרגשות אל "הבבא סאלי", וכשאמרתי לו "שלום" הוא אמר לי: "האוטובוס שבו נסעת היה צריך להתפוצץ, כי כתוב: 'כי יראה בך ערוות דבר ושב מאחריך'", כשיש פריצות וחוסר צניעות באוטובוס, אין שמירה של הקב"ה ח"ו! ואז יש מחבלים ומסעני חבלה... אך אתה בזכות שמירת העיניים שלך ביטלת את הגזירה הנוראה וניצלת והצלת איתך את כל נוסעי האוטובוס!...".

בנות ונשות ישראל היקרות! הדרך להילחם במחזבלים ופיגועי תופת ח"ו היא רק דרכנו! בזכות צניעותנו! שידוע הוא כשאינן צניעות, אין שמירה של הקב"ה עלינו ר"ל.

ומי מאתנו אינה זקוקה לשמירה ולהגנה של הקב"ה, אבינו שבשמים ולסיעתא דשמיא בכל יום ויום? וכי מה כדאי? ללכת בחוסר צניעות, היינו בחציאית קצרה המושכת תשומת לב וגורמת לרואים אותה להיכשל בראיות אסורות ובהרהורי עבירה או להציל את עם ישראל מאסונות ופיגועים? **ובידכן הדבר, אך ורק בידכן!!!**

בזכות התחזקות בצניעות

באחד הימים נכנסה את הרבנית בת שבע קנייבסקי ע"ה קבוצת

בנות מצפת. הן הגיעו אליה מטעם מקום לימודיהן כדי לשמוע הרצאת חינוך

בנושא הצניעות, כצידה לדרך טרם צאתן לחופשת הפסח.

הרבנית דיברה עימן על חשיבות צניעותה של בת ישראל והסבירה להן עד כמה הקב"ה אוהב את הצניעות ואמרה: "כאשר בת מוותרת על בגד בלתי הולם, המעשה שלה מעורר רעש גדול בשמים, הוויתור הזה נחשב כהקרבת קרבן לריבונו של עולם!".

הרבנית תיבלה את השיחה בסיפורים מרגשים הממחישים את גודל מעלת הצניעות, הבנות נדבקו בהתרגשותה של הרבנית ואמרו: "גם אנחנו רוצות להקריב קרבן!"

בהחלטה משותפת הן סיכמו ביניהן להפגש למחרת באולם הגדול של בית הספר ולהתפטר מכל הבגדים שאינם מתאימים לבת ישראל.

כל אחת מיינה את בגדיה ובדקה בדקדקנות האם כל פריט לבוש עונה על דרישות ההלכה, בגד שנמצא בלתי הולם הושלך אחר כבוד לגיגית גדולה, ועד מהרה היא התמלאה עד גדותיה. את תהליך המיון המדוקדק ליוו קולות בכי עצור, כל אחת מהבנות חשה את רוממות הרגעים, ומלב כולן בקעה תפילה נרגשת: "שיתקבל הקרבן לרצון לפני אבינו שבשמים, ויהווה כפרה לחטאי הדור, ובזכות מסירות הנפש יימנעו צרות ואסונות מעם ישראל ובמהרה תבוא הגאולה השלימה". לא עברו שעות אחדות ובציבור התפרסמה ידיעה מסעירה: "מכונית תופת עמוסה בקילוגרמים של חומרי נפץ, התגלתה בחסדי השם מבעוד מועד, סמוך לקניון המרכזי בחיפה, שם היתה אמורה להתפוצץ ולזרוע הרס ואבדן ר"ל, חומרי החבלה היו מוכנים לפעולה, אך מסיבה בלתי ברורה המכונית לא התפוצצה".

כשהבנות שמעו את הידיעה, נשימתן נצתקה, היה להן ברור כשמש שבזכות הקרבן שהקריבו, נחסכו מעמנו קרבנות דמים.

הן נטלו את הגיגית העמוסה ונסעו לבני ברק אל הרבנית בת שבע קנייבסקי ע"ה, שהרטיבה את ערימת הבגדים בדמעות התרגשות טהורות כשישמעה על מסירות נפשן.

רגל תחת רגל

פעם הגיעה אל הרבנית בחורה וסיפרה כי היא סובלת מפצעים משונים ברגליה, היא ניסתה כבר את כל סוגי המשחות והתרופות, אך ללא הועיל.

הרבנית הציעה לה מיד להתחיל להקפיד על גריבת גרביים כפי שדורשת ההלכה. הבחורה הסכימה מיד, ומאז אותו יום החלה לכסות את רגליה כדין והפצעים אכן נעלמו כלא היו.

חלפה תקופה, הפצעים לא שבו להציק לה ועמידתה נגד חיצוי הלצג שהופנו כלפיה מצד החברה החלה להתרופף. יום אחד היא הגיעה להחלטה נמהרת: "ד'י, אני מורידה את הגרביים!"

זמן קצר לאחר מכן שבו הפצעים המציקים לרגליה, לא היה לה קשה להבין את סיבת הופעתם, היא שבה לרבנית וסיפרה לה את כל המעשה באומרה בהתרגשות: "חשתי על בשרי ממש את עוצמתה של מצות הצניעות", ולפני צאתה מהבית ביקשה מהרבנית לפרסם ברבים את המעשה שאירע לה למען ישמעו וייראו.

אישה אחרת שהיתה באותו זמן בבית הרבנית ושמעה את הסיפור התרגשה מאוד ואמרה: "גם אני מקבלת על עצמי לגרוב מעתה גרביים!" והוסיפה ואמרה: "אולם אין ברצוני לחכות עד שאשוב לביתי, אני רוצה להתחיל בכך מיד, האם תואיל הרבנית לתת לי זוג גרביים משלה?," "בשמחה רבה" אמרה הרבנית אך היא הבהירה למבקשת: "הגרביים שלי עבות מאוד, האם את בטוחה שאת חפצה בהן?," "כן, בהחלט" השיבה ללא היסוס, וזמן קצר אח"כ הלכה כשהיא עטורה בגרביה של הרבנית.

(מתוך ספר "הרבנית" על הרבנית בת שבע קנייבסקי ע"ה)

הלכות כבוד האשה ומעלתה (ה)

פינת ההלכה

א. חובת הצניעות וכיסוי גוף האשה הוא מהתורה שכתוב "ולא יראה בך ערות דבר" (ברים כג, טו).

[illegible]

ואפילו חלק קטן ביותר מהאברים שצריכים להיות מכוסים אסור לחשוף.

הגמרא בברכות (כד.) מביאה: אמר רב יצחק: טפח באשה ערוה, שואלת הגמרא לעניין מה אמר רב יצחק דבריו? אם לענין להסתכל באשה, הלא כבר נאמר: כל המסתכל באבעב עקטנה של אשה כאלו מסתכל במקום התורה... (ובגדו תפחיהו) כן, לזנב מלכותם ש"ח"א יצ"א"א, חולק ומייס לאפקס לגריי ויסק עמי תשפז ועוד).

ב. אשה שאינה מכסה בגופה את הטעון כיסוי. על כל גבר/בחור שרואה אותם עוברת על 7 מצוות לא תעשה ועל 7 מצוות עשה ו-3 אורין (מקוללת 3 פעמים משמים) ונותנים בה "עין הרע".

וּפְרוֹט הַמְצוֹת שֶׁעוֹבְרִת: לֹא תַעֲשֶׂה - "לִפְנֵי עֵינֶיךָ לֹא תִתֵּן מַכְשׁוֹל" (ויקרא יט, ד), "וּבַחֻקֹּתֵיהֶם לֹא תִלְכּוּ" (ויקרא יח, יג), "לֹא רֹא אֶת עֵינֶיךָ דָּבָר" (דברים כג, טו), "לֹא אֶת תִּקְרָבֹה לְגוֹלוֹת עֵרוֹה" (דברים יח, ה), "לֹא תִהְיֶה אַחֲרֵי רֵבִים לְרֵעוֹת" (שמות כג, ג), "הַשְׁמַר לָךְ פֶּן תִּשְׁכַּח אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ" (דברים יב, ג), עֲשֶׂה - "וְהָיָה מִתְּחִיל קְדוֹשׁ" (דברים כג, טו), "אֵת ה' אֱלֹהֶיךָ תִירָא" (דברים יו, יג), "וְהִלַּכְתָּ בְּדַרְכֵיכִי" (דברים כח, ט), "וְבוֹ דַּדְבָק" (דברים יז, כ), "וּמִקְדָּשׁ תִּירָא" (ויקרא יט, ג), "וּבְחֻרַת בָּחִיִּים" (דברים לז, יט), "אִישׁ אִימֹ וְאִבּוֹ תִירָא" (ויקרא יט, ג). אֲרֹרָךְ - "אֲדוֹר מִשְׁגַּח עֵינֶיךָ בְּדָרְךָ" (דברים כז, ח), "אֲדוֹר אֶת יָמֶיךָ אֶת דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת לַעֲשׂוֹת וְאֹתָם" (דברים יז, כו), "אֲדוֹר מַקְלָה אֲבִי וְאִמִּי" (דברים כז, טו).

ולכן אסור באיסור חמור ללכת בחצאית מעל הברך או בחצאית גבונית באופן שמתגלה הברך [אפילו שיש גרבים] או ללא שרולים או בגדים שקופים וכו'. ושו"ת יצי"א לגר"ע יוסף קס, אורח דיינים לגאון רבי יצחק יוסף קס, הלכה בדורה לגאון רבי דוד יוסף קי' עה קס) וזה מוסכם לכל הדעות.

ג. מבין לומדים שה"שוק" הוא בכלל ערוה וחייב כיסוי ככל שאר גופה של האשה?

הגמרא בברכות (כד.) אומרת: אמר רבי יצחק טפח באשה ערוה... אמר רב חסדא שוק באשה ערוה שנאמר בישיעה (מ, ב-ג): "חשפי שובל גלי שוק עברי נהרות תיגל ערותך גם תראה חרפתך..." (הנביא ישיעיה מוכיח את בנות דורו שכשהיו עוברות בנהר היו מרימות את השמלה כדי שלא תרטב ואז שוקיהן שהן בבחינת ערוה התגלו לעין כל)

וכן מובא בזוהר הקדוש לתנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי (פרשת נשא דף קמז רע"א) קול באשה ערווה, שוק